

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Trường Tiểu học Tân Kiều 1

1. Tôi ghi tên dưới đây:

Số TT	Họ và tên	Ngày tháng năm sinh	Nơi công tác (hoặc nơi thường trú)	Chức danh	Trình độ chuyên môn	Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến
1	Trần Thị Thúy Huỳnh	09/03/1997	Trường Tiểu học Tân Kiều 1	Giáo viên Tiểu học hạng IV	Đại học Giáo dục Tiểu học	100 %

2. Là tác giả đề nghị xét công nhận sáng kiến: ***“Một số giải pháp giúp học sinh lớp 5/4 trường Tiểu học Tân Kiều 1 nâng cao năng lực tự học”***.

3. Chủ đầu tư tạo ra sáng kiến (trường hợp tác giả không đồng thời là chủ đầu tư tạo ra sáng kiến): Không

4. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Giáo dục

5. Ngày sáng kiến được áp dụng lần đầu hoặc áp dụng thử: tháng 10/2023

6. Mô tả bản chất của sáng kiến

6.1. Tình trạng của giải pháp đã biết:

a) Thuận lợi

Năm học 2023- 2024 tôi được nhà trường phân công dạy lớp 5/4. Bản thân tôi luôn nhận được sự chỉ đạo, hướng dẫn và giúp đỡ tận tình từ phía Ban giám hiệu nhà trường cùng với đó là sự hỗ trợ hết mình từ các thầy, cô giáo với nhiều năm kinh nghiệm trong nghề và các bạn đồng nghiệp, đây là một điều may mắn đối với tôi.

Bên cạnh đó, trường học cũng được trang bị đầy đủ cơ sở vật chất, thiết bị dạy học. Điều mà tôi tâm đắc nhất là tất cả các phòng học đều được trang bị ti vi màn hình lớn phục vụ cho việc đổi mới phương pháp và ứng dụng công nghệ thông tin vào việc dạy học, nâng cao chất lượng công tác giảng dạy.

Về phía các em học sinh: đa phần các em chăm ngoan, biết vâng lời và có ý thức học tập.

b) Khó khăn

Sau một thời gian tiếp xúc, tôi dần nhận thấy rằng một số học sinh không hoàn thành được nhiệm vụ học tập trong thời gian dài, số khác chưa hoàn thành đủ các

nhiệm vụ được giao. Hầu như các em chưa có thói quen học tập tích cực, tự tìm tòi, khám phá và nghiên cứu bài học dẫn đến hạn chế trong việc tiếp thu và vận dụng kiến thức. Điều này làm ảnh hưởng đến kết quả học tập và chất lượng dạy học của thầy, trò.

Xuất phát từ những thực trạng nêu trên, bản thân tôi đã nghiên cứu, tìm hiểu và nhận thấy rằng các em chưa có thói quen tự học hoặc đã có nhưng khả năng tự học chưa cao do một số nguyên nhân sau:

Học sinh chưa có nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng của việc tự học: Điều này dẫn đến việc các em chưa tự giác và cố gắng trong việc tham gia học tập khi giáo viên giao nhiệm vụ ở lớp cũng như ở nhà.

Việc trang bị kiến thức và kỹ năng tự học của học sinh chưa được quan tâm đúng mức, cụ thể: Học sinh chưa được hướng dẫn cụ thể mình sẽ phải tự học như thế nào? Phải làm gì để hoàn thành được những nhiệm vụ được giao? ... dẫn đến việc tự học chưa đạt hiệu quả.

Các phương pháp và hình thức tự học chưa phong phú, đa dạng, chưa tạo được niềm vui, hứng thú tự học cho học sinh.

Chưa có sự phối hợp chặt chẽ với các lực lượng giáo dục khác để hỗ trợ việc tự học có hiệu quả.

6.2. Nội dung của giải pháp đề nghị công nhận là sáng kiến:

a) Mục đích của giải pháp

Nhằm giúp học sinh hình thành và nâng cao năng lực tự học, giúp các em tích cực tham gia học tập một cách khoa học, hiệu quả qua đó hình thành các phẩm chất và năng lực, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học.

b) Tính mới của giải pháp

b.1. Nâng cao nhận thức, hình thành động cơ, thái độ học tập đúng đắn về việc tự học của học sinh

Cần giúp học sinh nhận thức được động cơ, mục đích học tập: học sinh phải hiểu được việc tự học tự chiếm lĩnh và mở rộng kiến thức có tầm quan trọng như thế nào đối với việc hình thành năng lực và phẩm chất. Nghĩa là nếu các em chủ động khám phá, tiếp thu và vận dụng kiến thức mình học để giải quyết được những vấn đề gặp phải trong học tập cũng như trong cuộc sống thì sẽ giúp các em hình thành nên những năng lực và phẩm chất tốt đẹp nhất của người học trong thời đại mới, làm nền tảng cho sự phát triển vượt bậc của bản thân.

Khi đã nhận thức được thì các em sẽ dần hình thành cho mình mục tiêu và động cơ học tập đúng đắn. Có thể nhận định rằng, giá trị của việc xác định được động cơ đúng là nó có tính chất quyết định nội dung, phương hướng, phương pháp trong học tập. Còn thái độ học tập đúng đắn là một phẩm chất tốt đẹp cần có ở mỗi học sinh. Nó thể hiện sự đấu tranh tích cực trong tư duy và hành động, tránh xa những thói hư, tật xấu, tiêu cực trong học tập, khắc phục những khó khăn khi gặp phải trong quá trình học tập, chiếm lĩnh kiến thức.

Về giải pháp này, tôi thường tổ chức các hoạt động giúp học sinh tự thể hiện khả năng của mình như: tổ chức các phong trào thi đua học tốt- kích thích nhu cầu tự

học của học sinh hoặc trình bày hiểu biết của các em về các vấn đề thời sự gần gũi trên ti vi hay những vấn đề xoay quanh đời sống thực tiễn,...

Bên cạnh đó tôi thường tổ chức hoạt động ngoài giờ lên lớp, sinh hoạt về các chủ đề về thảo luận, làm việc nhóm, trò chuyện, chia sẻ về kỹ năng tự học và quá trình tự học của bản thân. Từ đó giúp các em nhận thức được lợi ích của việc tự học mà cố gắng hoàn thiện từng ngày.

Hình 1,2 : Hình ảnh học sinh tham gia chia sẻ về quá trình tự học.

b.2. Hướng dẫn học sinh xây dựng mục tiêu, kế hoạch tự học và trang bị những kỹ năng tự học cần thiết cho học sinh

Để học tập có hiệu quả sau khi đã xác định được mục tiêu và động cơ đúng đắn thì các em cần phải xây dựng được kế hoạch rõ ràng cụ thể để đạt được mục tiêu ấy. Kế hoạch tự học là bản mô tả chi tiết những hoạt động mình dự kiến trong thời gian tới và diễn ra hằng ngày với đầy đủ các yếu tố về thời gian, không gian, nội dung thực hiện,... để thực hiện việc tự học. Trong đó phải có sự cân đối hợp lý đảm bảo thực hiện được nhiệm vụ và khả năng của bản thân. Đồng thời, sau khi lập kế hoạch và thực hiện xong cần đối chiếu và nhìn nhận xem mình đã hoàn thành được bao nhiêu so với kế hoạch để có sự điều chỉnh phù hợp cho những kế hoạch tiếp theo.

Ở giải pháp này, tôi đã hướng dẫn cho các em lập kế hoạch tự học trong thời gian ngắn để các em có thể dễ nắm bắt và làm quen dần.

Song song với đó, tôi thường định hướng cho các em trước hết sẽ hoàn thành những nhiệm vụ yêu cầu, sau đó định hướng các em nghiên cứu, mở rộng và đào sâu tri thức từ những vấn đề trong nội dung học tập, đồng thời hướng dẫn các em cách rèn luyện và phát triển những kỹ năng tự học cho bản thân.

Chẳng hạn: Khi giao nhiệm vụ cho các em Tìm hiểu về dân tộc, sự phân bố dân cư ở Việt Nam (Địa lí 5), tôi định hướng các em tìm hiểu thêm về những nét đặc trưng về văn hóa, ẩm thực của các vùng miền. Như vậy, không chỉ dừng lại với những kiến thức trong sách, vở mà tôi còn khuyến khích các em tìm hiểu, mở rộng kiến thức thông qua sách, báo, internet,... vừa thay đổi được hình thức, tạo được sự mới mẻ, kích thích được sự tò mò, hứng thú nghiên cứu bài học, vừa giúp các em hoàn thiện nhiều kỹ năng tự học như: kỹ năng tìm kiếm và thu thập thông tin, kỹ năng hệ thống hóa kiến thức, kỹ năng tư duy, phản biện,....

b.3. Thực hiện tiết dạy STEM kết hợp vận dụng các phương pháp dạy học tích cực trong việc tạo hứng thú và nâng cao năng lực tự học cho học sinh

Việc thay đổi phương pháp và hình thức dạy học là vô cùng cần thiết trong bối cảnh hiện nay. Với những yêu cầu từ Chương trình GDPT mới, đòi hỏi người giáo viên phải linh hoạt trong cách thức tổ chức và đường lối dạy học. Đặc biệt là phương pháp dạy học nhằm tác động tích cực đến việc tự học của học sinh.

Thời gian qua, tôi có cơ hội được tham dự các buổi tập huấn, triển khai về chương trình giáo dục STEM và nhận thấy rằng đây là một phương thức dạy học hoàn toàn đổi mới. Với sự hướng dẫn của giáo viên, học sinh từng bước giải quyết được những vấn đề đặt ra trong thực tiễn, từ đó nâng cao được năng lực chủ và tự học của mình, bên cạnh đó những giờ học STEM luôn mang lại cảm hứng, sôi nổi, thu hút được tất cả học sinh tham gia học tập, chiếm lĩnh kiến thức.

Chính vì vậy, trước khi lên lớp tôi đã nghiên cứu kỹ chương trình, yêu cầu cần đạt để có những phương pháp phù hợp với thực tiễn, kết hợp dạy học STEM và vận dụng một số phương pháp dạy học tích cực, dưới đây là một số phương pháp tôi thường áp dụng để nâng cao năng lực tự học cho học sinh:

Phương pháp thảo luận nhóm: Giáo viên tổ chức cho học sinh trao đổi, đối thoại, làm việc theo nhóm nhỏ nhằm huy động trí tuệ của tập thể để giải quyết một vấn đề trong bài học. Để hoạt động thảo luận nhóm mang lại hiệu quả cao trong việc hình thành và phát triển năng lực tự học cho học sinh, tôi thường khai thác sử dụng các kỹ thuật dạy học tích cực trong thảo luận nhóm như: kỹ thuật mảnh ghép, kỹ thuật khăn trải bàn... Phương pháp này học sinh có thể trình bày suy nghĩ và cách làm của mình một cách tự nhiên, thoải mái, phát huy tối đa năng lực tự học của học sinh.

Phương pháp điều tra: Tôi thường tổ chức cho học sinh tham gia tìm hiểu thực trạng một số vấn đề có liên quan đến bài học (*Chẳng hạn:* cho các em điều tra tìm hiểu việc sử dụng các nguồn năng lượng trong cuộc sống hằng ngày, Khoa học 5). Phương pháp này có thể kích thích và phát triển tình yêu với môn học, sự quan tâm đến đời sống thực tiễn, qua đó tác động đến thái độ học sinh với nội dung bài học và ý thức tự học, tự rèn luyện.

Tiếp theo là phương pháp thí nghiệm, các em sẽ sử dụng các dụng cụ thí nghiệm để tái hiện hoặc thử nghiệm các hiện tượng xảy ra trong thực tế, từ đó tìm hiểu và rút ra những kết luận khoa học. Thông qua các thao tác chuẩn bị, tiến hành và đánh giá trong việc làm thí nghiệm, học sinh sẽ được bồi dưỡng, nâng cao tính tích cực tự học và tư duy khoa học, dần dần có thói quen tìm hiểu, khám phá các hiện tượng tự nhiên hay những vấn đề trong đời sống thực tiễn.

Tiếp đến là phương pháp bàn tay nặn bột. Đây là phương pháp dạy học có nhiều ưu điểm trong việc huy động học sinh tham gia và trải nghiệm nhiều phương thức học tập khác nhau: thí nghiệm, quan sát, nghiên cứu tài liệu hay điều tra để từ đó hình thành kiến thức cho bản thân. Ví dụ, khi học về hỗn hợp và dung dịch (Khoa học 5), giáo viên có thể yêu cầu HS tự chuẩn bị: muối, đường, nước, hạt tiêu, mì chính, sau đó sử dụng phương pháp bàn tay nặn bột để nêu tình huống và câu hỏi có vấn đề. Học

sinh tự đề xuất các phương án và tiến hành thực hiện theo một phương án xác định, từ đó xây dựng kiến thức bài học. Kết thúc hoạt động, học sinh sẽ phải tự viết ra hoặc vẽ lại những điều bản thân đã học được từ hoạt động.

Một phương pháp nữa tôi sử dụng thường xuyên đó là phương pháp trò chơi học tập. Đây là một trong những phương pháp được các em hưởng ứng rất tích cực bởi nội dung rất phong phú, đa dạng với nhiều hình thức, có thể giúp các em hệ thống lại kiến thức đã học, mở rộng những kiến thức mới, vừa tự nhiên, sinh động và tạo động lực cho các em học tập có hiệu quả. Điều này rất quan trọng trong việc tạo hứng thú, bồi dưỡng niềm say mê tìm tòi và học hỏi. Từ đó nâng cao năng lực tự học cho học sinh.

Cuối cùng, một trong những yếu tố quan trọng không kém sau khi tổ chức các hoạt động là việc đánh giá kết quả dạy học theo hướng phát triển năng lực. Quá trình đánh giá có thể được tiến hành theo các giai đoạn: chuẩn bị bài học của học sinh, tham gia các hoạt động học tập ở lớp và sau bài học, tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng của học sinh. Từ đó giúp các em nhìn nhận, rút kinh nghiệm cho những lần hoạt động tiếp theo.

Hình 3, 4, 5, 6: Một số hình ảnh về thực hiện tiết dạy STEM- vận dụng phương pháp dạy học tích cực nâng cao năng lực tự học cho học sinh.

Qua các hoạt động đổi mới phương pháp trên, bản thân đã thử nghiệm và nhận thấy rằng có sự khác biệt lớn so với lối dạy truyền thống. Có nhiều hoạt động với hiệu quả vượt xa cả mong đợi. Các em được tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên, nhẹ nhàng, thoải mái một cách chủ động. Sau mỗi hoạt động, khi trình bày cảm nghĩ về hoạt động vừa được tham gia, các em luôn mong muốn sẽ được tham gia nhiều hơn nữa. Đó là động lực cho các em và cũng là động lực cho bản thân tôi.

b.4. Huy động sự tham gia của các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường để hỗ trợ việc tự học của học sinh

Việc rèn luyện thói quen tự học cho học sinh không chỉ có sự đồng hành của giáo viên chủ nhiệm mà phải có sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng giáo dục bên trong và bên ngoài nhà trường thì mới đạt hiệu quả cao nhất. Cụ thể là:

Phối hợp với giáo viên bộ môn: để hỗ trợ hướng dẫn học sinh tự học, tự tìm tòi nghiên cứu và hoàn thành các nhiệm vụ học tập bằng nhiều phương pháp, hình thức khác nhau trên nhiều lĩnh vực, môn học.

Phối hợp với Tổng phụ trách đội: Tổ chức các hoạt động tìm hiểu các chủ điểm dưới cờ, tham gia sinh hoạt truyền thống, các hội thi như Văn hóa đọc, An toàn giao thông, Giao lưu học sinh... tạo sân chơi để các em được tham gia, được tiếp thu kiến thức, rèn luyện kỹ năng và thể hiện khả năng của mình.

Đặc biệt là sự phối hợp với cha mẹ học sinh trong việc trao đổi về phương pháp, cách thức hướng dẫn và theo dõi, hỗ trợ cũng như nhắc nhở con tự học ở nhà. Thường xuyên liên lạc với Cha mẹ học sinh để hiểu rõ hơn về hoàn cảnh, tâm sinh lý, những vấn đề các em đang gặp phải để kịp thời có những biện pháp rèn luyện phù hợp.

Sắp tới, tôi có dự định sẽ phối hợp với Ban ngành Đoàn thể ở địa phương, cụ thể là Ban quản lý Khu di tích Gò Tháp để tổ chức một buổi sinh hoạt về nguồn: Tìm hiểu về di tích lịch sử và các vị anh hùng dân tộc, các em sẽ được tham quan, thông qua việc quan sát, lắng nghe, các em sẽ ghi lại những thông tin mình tiếp nhận được rồi cùng nhau trao đổi và hoàn thiện kiến thức, xây dựng bài học. Qua đó thể hiện được sự biết ơn các vị anh hùng liệt sĩ, giáo dục học sinh về đạo lý “Uống nước nhớ nguồn” của cha ông từ ngàn xưa. Tôi tin rằng đây là một hoạt động hứa hẹn sẽ mang lại nhiều hiệu ứng tích cực cho việc bồi dưỡng và nâng cao năng lực tự học cho học sinh.

Bên cạnh đó, Hội Cựu giáo chức, Hội Khuyến học, Hội Liên hiệp Phụ nữ, Hội liên hiệp thanh niên... ở địa phương cũng luôn tạo điều kiện, giúp đỡ các em có hoàn cảnh khó khăn vươn lên trong học tập và trong cuộc sống, khuyến khích tinh thần tự học, tự lao động, sáng tạo của học sinh bằng vật chất lẫn tinh thần. Tôi luôn biết ơn và vô cùng trân quý sự ưu ái này.

Nói tóm lại, việc giáo dục nhất định phải có sự phối hợp của nhiều lực lượng khác trong và ngoài nhà trường một cách nhịp nhàng, chặt chẽ thì chắc chắn sẽ mang lại những hiệu quả tích cực, khả quan nhất.

7. Khả năng áp dụng của giải pháp:

Một số giải pháp giúp học sinh lớp 5/4 Trường Tiểu học Tân Kiều 1 nâng cao năng lực tự học tôi đã áp dụng và đạt được những hiệu quả tích cực, có thể nhân rộng cho tất cả các lớp ở bậc Tiểu học.

8. Hiệu quả, lợi ích thu được

Những giải pháp mà tôi đã áp dụng đã giúp học sinh hình thành và phát triển và nâng cao năng lực tự học, các em biết chủ động, tự giác tìm hiểu, khám phá và mở rộng kiến thức, nâng cao năng lực và kết quả học tập. Kết quả cụ thể ở bảng thống kê

dưới đây:

Bảng thống kê kết quả trước và sau khi áp dụng các giải pháp cải tiến

Kết quả	Tổng số học sinh	Năng lực tự học			
		Học sinh chưa được đánh giá Tốt		Học sinh được đánh giá Tốt	
		SL	TL (%)	SL	TL (%)
Trước khi áp dụng	28	19	67,86	9	32,14
Sau khi áp dụng	28	6	21,43	22	78,57

Từ bảng thống kê trên, có thể thấy rằng, các em đã có nhiều sự tiến bộ trong việc nâng cao năng lực tự học sau khi áp dụng các giải pháp cải tiến. Tỷ lệ học sinh được xếp loại Tốt về năng lực tự học tăng từ 32,14% lên đến 78,57%. Từ kết quả trên tôi khẳng định rằng các biện pháp của tôi có tính khả thi và hiệu quả cao.

9. Những thông tin cần được bảo mật (nếu có): Không có

10. Các điều kiện cần thiết để áp dụng sáng kiến: Các loại sách tham khảo, hỗ trợ việc dạy học và đổi mới phương pháp, bài giảng điện tử, các video hỗ trợ tiết dạy, các thiết bị và đồ dùng học tập,...

11. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tác giả

Một số giải pháp nâng cao năng lực tự học cho học sinh tôi đã áp dụng và nhận thấy rằng học sinh đã có những tiến bộ rõ rệt: các em đã biết chủ động tìm tòi, nghiên cứu và mở rộng kiến thức với tâm thế tự nhiên thoải mái và nhiều hứng thú trong học tập, mang lại hiệu quả tích cực trong việc nâng cao chất lượng học tập và giảng dạy.

12. Đánh giá lợi ích thu được hoặc dự kiến có thể thu được do áp dụng sáng kiến theo ý kiến của tổ chức, cá nhân đã tham gia áp dụng sáng kiến lần đầu, kể cả áp dụng thử (nếu có): Không có

13. Danh sách những người đã tham gia áp dụng thử hoặc áp dụng sáng kiến lần đầu (nếu có): Không có

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật./.

Tân Kiều, ngày 8 tháng 4 năm 2024

NGƯỜI NỘP ĐƠN

Trần Thị Thúy Huỳnh